

Geybulla Ramazanoğlu Hakkında Düşüncelerim...

Geybulla hocayı tanımak ya da tanıtmak oldukça zor bir durum. Herşeyden önce çok seçkin bir bilim insanıydı. Tam bir entellektüeldi. Müthiş bir espiri gücü vardı. Hem doğu ve batı kültürünü, hem de Sovyet ve Türk- İslam kültürünü çok iyi özümsemiş biriydi. Çift Doktoralı, Bakü ekonomi üniversitesinde Rektörlük yapmış ve zaman zaman bürokraside önemli görevlerde bulunmuş biriydi.

Ben kendisini Benim de görev yaptığım Süleyman Demirel Üniversitesinde tanıdım. Azerbaycan'dan yeni gelmiş bir profesör olarak üniversitemizin çok sevilen bir elamanı olmuştu. Kendisiyle tanıştıktan sonra bir hayli samimi olduk. Çoğu zaman her konuda tartıştık. Son derece mütevazı bir insandı. Sanki insanlık sevgisi yüklü gibiydi. Büyük küçük ayırt etmez herkese büyük önem verirdi.

Çok yüksek idealleri vardı. Onu bir gün odasında birkaç bilim adamı ile birlikte, emperyalizme karşı think tank yaparken görmüştüm. Toplantı masasının üzerine büyük bir dünya haritası yerleştirmiş ve üzerinde hangi ülkelerin bir araya gelerek nasıl bir yeni güç birliği oluşturabilecekleri hesaplanmaya çalışılıyor, aynı zamanda da dünyayı yaşanmaz kılan uluslararası terör ve terörün arkasındaki güçlerle mücadelenin teorik temelleri üzerinde çalışılıyordu. Burada öncelik Türk devletlerinin güç birliği üzerine yoğunlaşmıştı. Ancak bu yeterli görülüyor ve bu gücün yeni oluşumlarla daha da güçlendirilmesi düşüncesi üzerinde duruluyordu.

Geybulla Hoca rasyonel düşünceye sahip biriydi. Hayellerden çok uzaktı. Ayakları hep yere basan, çok sağlam karakterde bir insandı. Milli yönü çok yüksekti. Sosyalizme de gönül bağı hiç kesmemişti. Her konuda çok espiri yaptığı halde, sovyet ideolojisini açıklarken çok ciddileşir ve ona hiç toz kondurmazdı. Ona göre Sovyet Sisteminin çöküşünde yolsuzlukların ve yeni teknolojilere uyumda gecikmenin büyük bir payı vardı. Bu ikilem üretim maliyetlerini suratle artırmış ve küresel rekabet gücünün büyük ölçüde kaybına yol açmıştı.

Geybullah Hocaya göre sovyetleri ayakta tutan da, çöküşünü hazırlayan da aynı planın farklı parçalarıydı. Sistemin sürdürülebilmesi için Sovyet içindeki Cumhuriyetlerin tüm ekonomik güçleri birbirinden bağımsız hareket edemeyecek şekilde konumlandırılmıştı. Örneğin üretim yapısında maliyetler göz ardı edilerek, hiç bir cumhuriyet bağımsız hareket edemesin diye büyük işletmelerin hammaddesi bir cumhuriyetten, ara malı diğer cumhuriyetten, fabrikası başka bir cumhuriyette, yönetimi merkezde gibi kurallar ihdas edilmişti.

Bu durum maliyetleri ve uluslararası rekabet gücünü çok olumsuz etkilemiş ve Sovyetleri uluslararası arenada rekabet edebilmekten yoksun bırakmıştı. Buna rağmen Sovyetlerin çöküşünden sonra da bu bağımlılık devam etmiş ve bu ülkeleri, hem yeni oluşan Rusya Federasyonuna hem de birbirlerine yeniden bağımlı hale getirmiştir.

Geybulla Hocanın sayısız makalesi ve yayınlanmış kitabı bulunmaktadır. Bunlardan en önemlilerinden birisi Türkçe yayınlanmış olan, "Kafkasya ve Orta Asya Cumhuriyetlerinde Piyasa Ekonomisine Geçiş, Avrupa İlişkileri, Yatırımların Pazarlanması ve Yönlendirilmesi" adlı eseridir. Bu eser Prof. Dr. Ulli ARNOLD'la birlikte hazırlanmıştır. Bu eser Sovyetlerin dağılıştından sonra bağımsızlığını kazanan cumhuriyetlere bir yol gösterici mahiyettedir.

Geybulla Hoca, Türkü ve Azeriyi tek bir millet olarak görür, birbirinden hiç ayırt etmez ve her ikisini de özünden çok severdi. Zaten büyük bir istekle Türk vatandaşlığına geçmek istemiş ve bir hayli bürokratik uğraştan sonra kazanmıştı.

Hoca, Evlatlarına ve akrabalarına çok düşkün biriydi. Özellikle kızı onun için büyük bir iftihar vesilesiydi. Onu çok sever ve onun büyük başarılarına imza atacağına inanırdı. Oğlu Azerbaycan'da yaşıyordu ve eğitilmiş biriydi.

Hayatında arzuladığı bir çok şeye sahipti. Ancak onu iki şey çok olumsuz etkilemişti. Birisi Yozgat'ta kurulu bir şirkete tasarruflarının büyük bir bölümünü kaptırmıştı ve bu durum onun için çok can sıkıcıydı. İkincisi İstanbul'da geçirdiği çok elim bir trafik kazasıydı ve bu kaza vücudunda büyük hasarlara yol açmıştı. Kaza sonrası tekrar yaşama döndürülmesinde Cumhurbaşkanımızdan büyük ilgi ve alaka gördüğünü söylemişti. Bildiğim kadarıyla o zaman başbakan olan Cumhurbaşkanımızın danışmanlığını da yapmaktaydı. Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip ERDOĞAN'la daha İstanbul Belediye Başkanlığı döneminde Bakü'de tanıştıklarını söylüyordu.

İşte bu elim kazadan sonra uzun süre sağlık sorunlarıyla uğraştı ve Ankara'da uzun süre tedavi gördü. Başlangıçta vücudu her türlü tedaviye olumlu yanıt verse de sonrasında rahatsızlıkları giderek arttı. Bu durum da bile ne üniversitesiyle nede mesleği ile ilişkisini hiç kesmedi. Neredeyse canının son damlasına kadar yükümlülüklerini hep yerine getirmekle meşguldü.

En son SDÜ, İİBF, İKTİSAT Bölümü Başkanlığı görevini sürdürmekte iken, hayata Ankara'da gözlerini yumdu. Vefatının Ankara'da olması ve ailesi ile yeterince irtibat kurulamaması, kendisine Süleyman Demirel Üniversitesi'nde bir tören yapılmasına bile fırsat bırakmadı. Hatta bu ağır hastalığında kendisini bölüm adına ziyarete giden iki arkadaşımız; Prof. Dr. Bekir Gövdere ve Yrd.Doç.Dr Ertan Beceren'in Isparta'ya dönüşlerinde kış şartları elvermediği için Isparta'ya dönüş yolculuğunu, Sivrihisar ilçesinde mahsur kalarak tamamlayabildiler. Çok değerli bir insandı. Yaşasaydı hem bilime hem de tüm insanlığa büyük katkıları olacaktı. Allah'ın rahmeti Geybullah Hocanın Üzerine olsun.

Dr. Öğr. Üyesi Mevlüt KARABIÇAK